

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Ndc/14/2017
Identifikačné číslo spisu:	1108206536
Dátum vydania rozhodnutia:	24.01.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1108206536.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Q. R., bývajúcej v A., A., proti žalovaným 1/ W. R., bývajúcemu v A., A., zastúpenému JUDr. Borisom Chovancom, advokátom so sídlom v Bratislave, Záhradnícka 41, 2/ Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom v Bratislave, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, o určenie neplatnosti právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12C/26/2008, o návrhu žalobkyne na prikázanie sporu Okresnému súdu Nitra, takto

rozhodol:

Návrhu žalobkyne na prikázanie sporu vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12C/26/2008 Okresnému súdu Nitra **n e v y h o v u j e**.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) listom zo 6. novembra 2017 predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu žalobkyne z 21. apríla 2016 na prikázanie sporu Okresnému súdu Nitra z dôvodu vhodnosti (§ 12 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). Návrh odôvodnila stratou dôvery ku konajúcemu súdu, ktorý jednak prehliadal domáce násilie žalovaného 1/ k nej a navyše je kvôli kontaktom žalovaného 1/ aj zaujatý. Žalobkyňa poukázala na to, že neverí žiadnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorý rozhoduje vždy v prospech žalovaného 1/. Na základe uvedeného potom navrhla, aby súd prikázal spor Okresnému súdu Nitra, v obvode ktorého žalovaný 1/ aj reálne býva.

2. Žalovaný 1/ navrhol návrhu žalobkyne nevyhovieť z dôvodu neexistencie žiadnej skutočnosti odôvodňujúcej prikázanie sporu inému súdu, ako aj tým, že prikázaním sporu inému súdu by došlo k spomaleniu konania. Žalovaná 2/ vo vyjadrení k návrhu žalobkyne na prikázanie sporu inému súdu uviedla, že žalobkyňou uvádzané dôvody sa jej nijakým spôsobom nedotýkajú, a preto dôvodnosť návrhu na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti ponecháva na rozhodnutie súdu.

3. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p.

(podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona.

4. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie návrhu na prikázanie sporu a rozhodnutie o ňom ostala zachovaná i po nadobudnutí účinnosti nového civilného kódexu (§ 39 ods. 3 C. s. p.), preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh žalobkyne nie je dôvodný.

5. Podľa § 39 ods. 2 C. s. p. na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti.

6. Predpokladom prikázania sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti je existencia okolností, umožňujúcich hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie sporu iným súdom než tým, ktorého príslušnosť na prejednanie a rozhodnutie bola určená na základe zákonných kritérií príslušnosti, existujúcich tu v čase začatia konania a zakladajúcich príslušnosť až do skončenia konania (takže tu v skutočnosti ide aj o prielom zásady „perpetuatio fori“, čiže trvania príslušnosti, zakotvenej v ustanovení § 36 ods. 2 veta za bodkočiarkou C. s. p.). Prejednávanie a rozhodovanie sporov súdmi, ktoré sú na ich prejednanie vecne i miestne príslušnými, je teda zákonom výslovne ustanoveným pravidlom a prípadné prikázanie (delegácia) určitého sporu inému súdu len výnimkou z takéhoto pravidla, ku ktorej uplatňovaniu treba pristupovať reštriktívne (aby bola zachovaná podstata, že tu ide o výnimku a aby sa teda sama výnimka nestala pravidlom). Ak by totiž na to povolaný súd prikázal spor inému súdu podľa § 39 ods. 2 C. s. p., hoci by tu pre takéto rozhodnutie neboli podmienky, porušil by tým aj ústavne zaručené zásady, podľa ktorých 1/ nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a 2/ príslušnosť súdu ustanoví zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov). Práve so zreteľom k charakteru delegácie (ako výnimky z pravidla, že spor prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií) musí mať potom aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

7. Dôvodmi vhodnosti pre prikázanie sporu inému súdu môžu byť len také okolnosti, ktoré umožnia hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie sporu iným ako príslušným súdom. Úvaha o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov strán sporu, pričom na pomery strany sporu, ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na druhú stranu sporu. Rozhodne nie zanedbateľný význam pri posudzovaní existencie dôvodov pre delegáciu potom samozrejme má i stanovisko ostatných strán sporu.

8. Najvyšší súd po preskúmaní veci predloženej mu na rozhodnutie dospel k záveru, že v tomto spore nie je daná žiadna taká okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver, že ktorýkoľvek iný súd (než Okresný súd Bratislava I, na ktorom konanie začalo) spor prejedná hospodárnejšie, rýchlejšie, prípadne po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie. Okolnosťou odôvodňujúcou prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti bez ďalšieho nie je (nemôže byť) domnienka strany, že jej súd nie je priaznivo naklonený. Rovnako nemožno za takéto okolnosti považovať ani nespokojnosť strany s rozhodovaním súdu, postupom sudcu, či dĺžku trvania sporu. Žalobkyňou uplatnené tvrdenia, týkajúce sa nespokojnosti s postupom súdu by boli relevantnými len v prípade, ak by išlo o opravný, či mimoriadny opravný prostriedok. Hospodárnosť konania a jeho rýchlosť, ktorá sa má v prípade nevyhnutnosti zabezpečiť prikázaním sporu inému súdu, však vo svojej podstate (ako jeden zo základných princípov civilného sporu zakotvený v Čl. 17 C. s. p.) nespočíva v len domnelej nespravodlivosti (hoc aj sa strane javí príslušná domnienka opodstatnenou). Za účelom preskúmania rozhodnutia vydaného súdom má „nespokojná“ strana sporu právo podať odvolanie, prípadne dovolanie voči takému rozhodnutiu, čo žalobkyňa v spore aj využila. Takýto dôvod preto pri posudzovaní okolností prikázania sporu inému súdu neobstojí. Ani prípadná zmena bydliska žalovaného 1/ nie je dôvodom na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti, pretože pre určenie miestnej príslušnosti súdu bol rozhodujúci stav v čase začatia konania a miestna príslušnosť trvá až do skončenia sporu, a to aj vtedy, ak by sa podmienky miestnej príslušnosti zmenili (zásada perpetuatio fori upravená § 11 ods. 1 O. s. p. ako zákonom účinným v čase začatia konania - v súčasnosti § 36 ods. 2 C. s. p.). Okrem toho v predmetnom spore

treba zohľadniť aj negatívne stanovisko žalovaného 1/ k návrhu žalobkyne na prikázanie sporu Okresnému súdu Nitra.

9. K námietkam žalobkyne voči sudcom súdu prvej inštancie je potrebné podotknúť, že Krajský súd v Bratislave uznesením z 21. mája 2014 sp. zn. 2NcC/41/2014 rozhodol, že JUDr. Beata Bizoňová (zákonná sudkyňa súdu prvej inštancie) nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vecí. Žalobkyňou tvrdená zaujatosť zákonnej sudkyne v tomto prípade nie je dôvodom na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti; by mohla byť dôvodom na prikázanie sporu podľa ustanovenia § 39 ods. 1 C. s. p., to však len za predpokladu vylúčenia všetkých sudcov súdu majúceho inak vec prejednať a rozhodnúť.

10. Zo všetkých zhora uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky prikázania sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 C. s. p. Návrhu žalobkyne preto nevyhovel.

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.